

På vores opfordring om at medvirke i en enquete om »musik og seksualitet« fik vi bidrag fra:

Morten Zeuthen:

Nykøbing, fredag aften:

Kontra-strygekvartetter har holdt koncert i musikforeningen på seminariet. Repertoire: en klassisk, en romantisk og en nyere. Således bekræftede og fortumlede finder publikum deres frakker på knagerne ved siden af chokolade- og kaffeautomaten, og forlader den sparsomt opvarmede, neonplyste skole og tager hjem. Kom man sammen, går man sammen og kom man alene, går man oftest hjem alene.

Mange timer senere er der stadig godt kog inde i diskotek »Tordenskjold« på Gågaden. Basguitarens dump kan høres helt op til springvandet, og de folk som forlader diskotekets fløjlsrode, dampende entre med garderobemanden – er unge og meget tit stærkt koncentreret om en partner.

Musik og seksualitet. Ja, sådan!

Eller: er seminariet stedet, hvor intellektet styrkes, ørerne spidses og det rationelle, ordnende, klassisk skønne hersker?

Og diskoteket, stedet hvor impulserne, det kreative regerer, og orden og rationalitet overlades helt til personalet?

Lad os se lidt på forholdet mellem musik og konsument de to steder: På *diskoteket* er musikken: 1) Kulissedannende. 2) Stram – kun to tilladte tempi, enormt bunden og klar har-

monik, strix fræsering og med alle fjerdedele lige betonedes som i en march. 3) Jord-fjern i sine lydkilder – såvel instrumentalt som vokalt umuligt at tilnærme udenfor de professionelle studier.

I kontrast hertil konsumenterne: Folk på diskoteket behøver kulisserne til at slippe hverdagens stramhed: i »flashy« tøj, i tvangfri omgangsform, i øl og whisky og i erotiske spil.

I *kammermusikforeningen* er musikken:

1) Kulissekrævende – stole på rækker, uddelte programmer, absolut tavshed. 2) Fri – de mange genrer kræves for at opbygge et koncertprogram, hver komponist skal repræsentere originalitet, koncerten skal aldrig opfylde noget formål, som dansemusikken f.eks. skal. 3) Jordnær i sine lydkilder: træ, tarm, kød og metal.

I kontrast hertil konsumenterne: Hverdagens stramhed i adfærd, tøj og saglighed bibeholdes seancen igennem, og med ordnede, båndlagte publikumsreaktioner er koncerter af denne art så udpræget oftest uden erotisk spil. Vi ser altså, at musik og konsument faktisk ikke passer sammen og overvejer at bytte om på genrerne: kvartetten ind i »Tordenskjold«-æskan og disko-jockie-Jimmy ind i kammermusikforeningen.

Der ville nok være mange som syntes, at dette eksperiment er vanvittigt. Man kan ikke sådan uden videre sammenligne musikalsk og menneskelig stramhed, f.eks. Det ville således også være vanvittigt at påstå, at 4/4 og basguitar er mere seksuelt ansporende end tolvtoneteknik.

Der findes dog et element i musikken som man kan kalde det sensuelle, og det dukker op de forskellige steder: i Rimski-Korsakovs Sheherazade, hos Tina Turner, Amalie Rodrigues, Mozart, George Zamfir, Per Nørgård osv. osv. Noget blødt, varmt eller lækkert som opstår ved musikens **udsving**, og som nok er det nærmeste jeg kan komme en saglig association mellem musik og seksualitet.

En anden ting er så, at musik kan *bære eller befordre* det ene eller det andet, afhængig af musikken situation. Musikken har en utrolig evne til at befri kraft, tanker og drømme. Men musikken er egentlig aldrig andet end sig selv. Eksempelvis kan den aldrig blive fascistisk, seksuel, grøn, lådden eller salt.

Birgit Dengso

»Whatever gets you through the night«

På trods af, at jeg nu i 5 år har spillet i kvinde-amatørbands, og i den forbindelse jævnligt spillet offentligt, er min umiddelbare respons til emnet »musik og seksualitet« den, at jeg vil ha' lettest ved at forholde mig til det fra tilskuerpladserne.

Noget af forklaringen herpå er, at den beat/rock-musik, jeg selv er med til at spille, er meget belastet af, at den alt for længe har været mændenes musik, som var centreret om den mandlige orgasme. Bl.a. fordi det ta'r tid at omdefinere det mandlige patent på sammenhængen mellem beatmusik og seksualitet, kan jeg endnu ikke forklare, hvad sammenhængen er for mig som udøvende musiker, mellem seksualitet og beatmusik. Selvfølgelig har jeg forskellige bud parat, hvoraf et af dem f.eks. er, at jeg personligt ikke føler, at

den seksualitet som eksisterer i sammenhæng med min musik, er afhængig af et objekt. D.v.s. det er ikke en seksualitet/sensualitet som er rettet mod og kræver et publikum/objekt, den er i højere grad rettet mod min egen person og altså indadvendt, uden at udtrykket derfor bli'r afseksualiseret. I den forbindelse betyder det osse noget, at meget af min energi, når vi spiller for et publikum, går til at skabe distance mellem min person og de roller, som jeg ikke ønsker at påtage mig, d.v.s. et forsøg på at styre udenom alt, hvad der kan skabe misforståelse mellem vores intentioner som kvindeband og publikum. Det siger næsten sig selv, at det er en til tider svær balanceakt!

Men som sagt vil jeg hellere kaste mig over en sammenhæng, hvor forbindelsen mellem seksualitet og musik er lettere for mig at gøre rede for.

Musik fylder en hel del i min tilværelse, da det ikke alene er min fritidsbeskæftigelse, men osse mit arbejde. Derfor skulle det være ret indlysende, at min seksualitet osse er knyttet til oplevelsen af musik på mange måder. Den måde, jeg vil beskrive her, er i forhold til en seksuel, sensuel fascination af tre musikere. Det drejer sig om de kvindelige medlemmer af Anne Linnet Band, og når jeg vælger dem, er det fordi de gi'r mig mulighed for at bearbejde min kønsdefinerede seksualitet. Men hvordan kan jeg forsvare denne seksuelle fascination af 3 kvindelige musikere, som helt åbenlyst spiller på (undskyld udtrykket) en kvindelighed og et udtryk, som har været med til at muliggøre og opretholde en udnyttelse og undertrykkelse af kvinder gennem tusind år?

For at forklare det, og undgå de værste misforståelser, må jeg starte med at forklare, hvad jeg blandt meget andet ikke fascineres af seksuelt. Jeg hverken kan eller vil lade mig fascineres af en Marilyn Monroe type, fordi hun ikke er nogen person for mig at se. I stedet er hun et levende udtryk for den mandlige seksualitet; hun har med andre ord *manden* som sit forbillede i stedet for sit eget køn. Derfor

kan hun selvfølgelig ikke repræsentere en positiv rollemodel for mig; men jeg indrømmer at min seksuelle fascination skal repræsentere noget, der er smukt og æstetisk harmonisk.

Og så falder jeg over disse tre kvinder, som fascinerer mig – ikke lige meget – men på hver sin måde. I forhold til hinanden repræsenterer de hver deres kvindetype, som har noget, jeg kan fascineres af.

Fælles for dem er, at de udstråler seksualitet, selvbevidsthed og musikalsk sikkerhed. Af udseende er de alle tiltrækkende (ellers kommer man slet ikke i betragtning som kvindeligt »star«), og feminiteten understreges af deres lange hår. Men her holder ligheden osse op, og min opfattelse af dem, som fascinerende typer kan beskrives som følgende: Anne er hende med et »tough« image. Hun er ikke feminin smart, og hendes måde at gebærde sig på scenen på, understreger hendes image som en, der ikke lader sig bide hvad som helst. Hendes smarte replikker og overlegenhed overfor publikum står i kontrast til hendes udprægede århusianske dialekt. (Smart musikere er pr. definition københavnere, eller lyder i hvert fald som om de er!) Det indtryk, hun osse formidler, er af en sej kvinde, der står solidt plantet med begge ben på jorden, og hun har frækhed nok til at insistere på, at hun vil frem i rampelyset. Hun kan begå sig udenfor mændenes række, i kraft af sin barske facade, som samtidig spiller op til mændenes ønsker om at erobre en barsk dame. Hendes seksualitet er dog ikke entydigt henvendt til mænd, men appellerer osse til nogle kvinder, bl.a. fordi hun udstråler en lidt ironisk holdning til sit eget image. Hendes sangstemme svarer meget godt til hendes ydre, en dyb, lidt rå stemme, som ikke svarer til noget sangideal, den er bedst til de hårde numre i rockstil, selv om hun osse kan gi' de blidere numre et helt godt udtryk.

Annes seksualitet er både tydelig og skjult på samme gang, den er lidt fordægt/halvsjof samtidig med, at man ikke er i tvivl om, at den er der.

Den næste i rækken er Lis. Hun sætter ikke sindet i helt så meget oprør. Hun er den smukke, attraktive, men osse ufarlige/ikke-provokerende kvindetype. Hun fascinerer mest ved sin traditionelle skønhed, og hendes stemme er osse ret piget/smuk. Den er lys, og ikke så komprimeret som Annes, og hun er meget udtryksfuld i sin stemme, et udtryk som først og fremmest er blidt og til tider sexet på en inderlig måde. Hun er bedst, når hun synger smukke, udtryksfulde sange, men hendes stemme er osse den perfekte kor-stemme, den hårde rock er ikke lige hende. Lis virker ikke distancerende til sit publikum, hun har en meget ærlig og sympatisk udstråling, hende kan man godt få sin mor med ind og se. Der er ikke meget show over hendes optræden, men på den anden side behøver hun heller ikke gi' sig ud for en anden, end den hun er. Hun lever op til en gammel kvindelighed i 80'erne udklædning, ved at være smuk, tiltalende, og god til sit job. Hun repræsenterer den konfliktsky og selvundertrykkende side af mit jeg, som afspejler længslen efter den uproblematiske, stillestående lykke. (Det er den del af min fascination, som jeg nødigst vil vedgå mig).

Tilbage er Sanne, som er den, der fascinerer mig mest. Her er ingen halvt skjult seksualitet, den er lige på og hård, her og nu, afspejlet i hendes stramme bukser, nedringede bluse, sovekammer-øjne og -hår. Men hun er ikke kun objekt, hun ser osse ud, som om hun selv nyder sin seksualitet, som om hun ikke er afhængig af at ha' en mandlig partner, hele tiden. Hendes seksualitet er ikke autonom, som hos Marilyn Monroe, hos Sanne er den en integreret del af hende selv, det er hende. Hendes stemme har alle facetterne, hun kan synge, så Serge Gainsbourg og Jane Birkin lyder som Hans og Grete, men osse så håbløst og desperat så man fornemmer, at 3. Verdenskrig står lige for døren. Hun gi'r sig selv 100% hver gang. Når hun synger, er det stærkt både udtryksmæssigt og sangteknisk. Hun virker, som om hun investerer i og tror på sit arbejde; det her kan hun, og det kan hun li'.

Hendes krop/image og udtryk hænger meget tæt sammen, og gi'r for mig at se nyt liv til en ellers normalt negativt opfattet og kvindeundertrykkende vamp rolle. Hun gør en gammel rolle anvendelig som del af en positiv model, fordi der er et hoved over kroppen, og de to ting hænger sammen, ved på en gang at fascinere sanseligt og levere et kunstnerisk udtryk, som er originalt, imponerende og overbevisende leveret. Jeg er ligeså fascineret som fyren ved siden af, selv om vores fascinationer nok har forskellige vinkler.

Det samlede indtryk, når jeg ser hele bandet sammen er, at kvindene er hovedpersonerne i forestillingen, og det er ikke kun fordi de står forrest på scenen, de suger osse min opmærksomhed til sig via deres indbyrdes kontakt. Jeg er heller ikke et øjeblik i tvivl om, at de selv mener, at de er hovedpersonerne. Musikken kunne for den sags skyld lige så godt være leveret af en båndoptager, musikernes opgave er, at levere den musikalske baggrund for de tre's show.

Eva Langkow:

Da jeg var en lille pige, elskede jeg musik på en ganske særlig måde, som kun tilkommer børn at opleve. Der var ingen intellektuelle sonderinger over, hvorvidt og hvorfor, – men bare den rene og skære nydelse. En kunstnerisk og åndelig oplevelse på det ubevidste plan.

Og jeg elskede musik på min egen otteårige måde. Og senere, som 14-15-årig, stppede jeg rundt i stuen i pubertetsalderens spirende erkendelse af det snart kommende voksenlivs infiltrerede verden, – når een eller anden fyr, Tommy Steele, f.eks. vrængede sine uforgrubelige budskaber ud i rummet. Men dette varede ikke ved.

Jeg fik selv musikinstrumenter af mine velmenende forældre, men hvilken slags musik skulle frøkenen så spille?

Sanne, Anne og Lis er ikke undtagelser fra reglen om, at kvinder skal ha' et tiltrækkende ydre for at blive set/hørt i underholdningsbranchen, der hvor de bryder med de gældende regler, er i den provokerende selvtilstrækkelighed de udtrykker i deres optræden, de skaber et kvinderum. De er selvstændige, uafhængige af mænd – ikke kun musikalsk, men osse seksuelt (begge dele dog med modifiseringer). Deres uafhængighed er i forbindelse med Anne Linnet Band dog afhængig af, at de tre holder sammen og forener deres individuelle potentialer.

Jeg tyder min fascination i retning af, at jeg søger efter en identitet, som bl.a. indeholder en syntese af disse tre kvinder, samtidig med, at jeg er overbevist om, at de sider, som jeg fascineres af hos de tre kun kan virke frigørende og positive, hvis de forbindes med en bevidsthed om deres begrænsninger og regresive sider. Det, der f.eks. får mig til at vurdere Sannes rolle som positiv er, at hun bryder med den traditionelle vamp-type, hvis initiativ og

Ok dog, der var jo mors sange om bondens ager og markens plov og Edmunds Ross's calypsorytmer, der var dejlige og venlige.

Jeg havde mine egne sammenblandede rytmer om børn der leger, solen der skinner, om havet der bruser som mit eget hjerteslag, når jeg stikker fingrene i ørerne . . .

Men der kom ROCK ud af højtalerne, der dengang var bygget ind i radioen bag et stykke løst vævet stof.

I mange år tog jeg afstand fra denne form for musik. Forstod den ikke. Ville ikke ha' noget med den at gøre.

Først senere, mange år efter, forstod jeg hvorfor!

Da havde den fået betydning for mit eget liv.

Jeg blev draget ind i kvindebevægelsen på musiksidan. Jeg havde det godt som kvinde,

energi er bundet til og defineret af en fallokratisk seksualitet. Sanne er ikke en »dumb blonde«, hun er uden respekt for normer, og hvis oprøret bli'r vendt mod de rette, kan det være farligt (der er lidt af en punk'er i hende).

I al min kvindebevidsthed (eller mangel på samme?), respekterer jeg hende, fordi hun er dygtig indenfor sit fag som musiker, men samtidig bevarer hun evnen til at fascinere rent sanseligt, hvilket er noget, jeg som universitetsstuderende har været afskåret fra at opleve alt for længe, i en institution hvor følelser/sanselighed har været skarpt adskilt fra intellektualiteten. Vi har med andre ord skilt hovedet fra kroppen, og gjort det så grundigt, at mange har svært ved at få tingene sat sammen igen. Derfor er jeg selvfølgelig osse ambivalent i forholdet til min egen fascination.

(Oplevelsen af Anne Linnet Band er baseret på deres TV-optræden efteråret '81, samt en koncert i Århus i foråret '80).

. . . var gift med en god ung mand og vi havde nogle drømme i svøb, da han var maler og jeg altså musiker og komponist.

Jeg blev bevidst om mange ting, som jeg måske før havde syntes var ligegyldige. Men jeg havde da osse, i den ubevidste periode af mit liv, været meget påvirket overfor andres syn på mig selv.

Men vi sidder alle i saksen på een eller anden »helt rigtig« livsopfattelse.

Mine musikalske aktiviteter handlede mest om naturen; for at få andre til at synes som jeg – søgende som jeg var/er.

Jeg springer frem til sagens kerne, rockmusikken, som jo er blevet inddelt sammen med Gospelfamilien, i mange andre kviste, som man så kan fistre rundt imellem, hvis man keder sig.

Nu vil jeg citere noget, jeg har læst i Politiken. Jørgen Ruby skriver om Christopher Cauldwell, der kalder nogle kvinder fra Zambia's klagesang for »et ophøjet sprog«. Der står videre (jeg ved ikke om det er Jørgen Ruby eller Christopher Cauldwell, jeg nu citerer, men det er sådan set osse helt lige-meget):

»Ophøjet fordi det er rytmisk og sangbart og derfor kan udtrykke et folks eller en stammes kollektive følelsesliv; omsætte den enkeltes glæde eller smerte til social energi«.

Jeg synes, det er flot snak! Prøv at læs det igen, hvis du ikke forstår det, og prøv så at sammenligne med vores egen musikalske arv . . . !

Hvad har vi at lade på her i pusling-Danmark?

Jeg tog altså afstand fra denne rockmusik i ung alder, fordi den forekom mig rå. I gamle dage havde de duellerne og hårdt arbejde og deres musik var blide, disciplinerede ballader. Prøv at se den omvendte sammenligning. Hvilken mulighed har folk i dag for at bruge deres opdæmmede livsenergier, følelser andet end i hårde, pulserende rytmer, så de ikke går hen og sprænger sig selv og andre i luften af barmdeklemthed? Men det var altså rockmusikens aftryk på mig. Den afspejlede en forkrampet og fortvivlet verdens forsøg på at lade som ingenting.

(Og dengang eksisterede Gud ikke for mig).

Så det er jo lisså meget en politisk dilemma, som adskillige jo osse er ved at finde ud af. (Hvordan går volden sig egentlig udtryk i partyplademiljøerne?)

Jeg synes altså, med tilbageblikkets distancerende tedning, at den tids rockmusik var regulær mandemusik!

Et udtryk for undertrykkende, voldelige, aggressive, nedbrydende og skræmmende elementer i samfundet og i menneskene.

Og her kommer så seksualiteten ind. (Fra højre, måske . . .)

Da det (osse dengang) var mændene (drenge) der tog initiativerne, blev konsrolle-

teateret og musikken skåret over den tæst: Nemlig den der hed: mistro til deres motiver, – foragt for deres fremgangsmåde, – og medlidenhed med deres forsømte baggrunde . . . !

Og dér sad man så!

Nu mange år efter sidder jeg og synes, at rockmusikken, som jeg ser den komme tilbage til unge som kunne være mine egne børn, har nøjagtig samme undertrykkende og ødelæggende form. Bare lidt mere grell og foruroligende. Men min rockmusik fra dengang har for-grenet sig mange steder hen, ligesom de forskellige græsrodsbevægelser har i årenes løb.

Først da jeg hørte rhythm'n soul-folkene, vidste jeg, at det havde noget med konsroller at gøre. For her var (osse!) harmoni, fasthed, blidhed, eftergivenhed, medleven og endda hengivenhed.

Jeg tror, mennesker er født til at danse. Ikke som robotter, men af glæde. Seksualitetens glæder (og her taler jeg helt bevidst, for egen regning udenom sadomasokisternes –) kan sidestilles med selverkendelsens glæde. JEG ER JEG KAN!

Jeg er tilstede i verden. Jeg kan føle glæde og jeg kan få en anden til at føle glæde. I dansen oplever man en slags sammensmeltning: JEG ER, DU ER, VI ER. Og jeg viderebringer min egen glæde ved at vokse ind i musikken og vise det i bevægelser.

Så lader den rytmiske musik bestå!

Men lad den ikke blive stående – gå i stå!

Jeg slutter med et pluk fra Forvandlingernes Bøg nr. 16 YÜ/BEGEJSTRINGEN: Når tordenen, den elektriske kraft i begyndelsen af sommeren igen kommer buldrende frem af jorden, og det første tordenvejr forfrisker naturen, opløses en langvarig spændingstilstand. Lettelse og glæde indfinder sig. På samme måde har musikken kraft til at løse hjertets spændinger og de mørke følelsers greb. Hjertets begejstring ytrer sig uvilkårligt i sang, dans og rytmisk bevægelse af kroppen. Fra tidernes morgen er den inspirerende virkning i de usynlige klange, der bevæger og for-ener menneskehjernerne, blevet opfattet som

en gåde. Herskerne benyttede denne naturlige kærlighed til musik. De højnede og ordnede den. Musikken havde gyldighed som noget højtideligt og helligt, egnet til at rense menneskenes følelser. Den skulle prise helte/heltindernes dyder og således danne bro til den usynlige verden. I templet nærmede man sig Gud med musik og pantomimer (som senere udviklede sig til teatre).

De religiøse følelser for verdens skaber forenedes med den helligste følelse: ærefrygten for forfædrene/formoderne. De blev indbudt til disse gudstjenester som himmelherkerens gæster og som menneskeheden repræsentanter i hine højere religioner. Idet ens egen fortid således i et højtideligt øjeblik af religiøs begejstring forenedes med guddommen, knyttes båndet mellem menneskeheden og Gud.

Herskeren (udøverne) som ærede guddommen i sine forfædre/formodre blev derved himlens barn, i hvem den himmelske og den jordiske verden nåede hinanden i mystisk berøring.

(De tre skråstreger er mine, da historien åbenbart altid skrives i hankon).

Jeg håber inderligt, at det ikke bliver rockmusikken, som jeg blev oplasket med og dens udlobere til i dag, der vil blive udtryk for den holdning der skal styre verden. Kun hvis vi er vagne, kan vi se HVAD den gør ved os og vores omgang med andre mennesker. Gør den os hårde? Overfladiske? Nydelsessyge? Dovne? Spidsfindige? Ligegyldige? Ondskabsfulde? Hadefulde? Gør den os til udelige stakler?

Lad os stoppe op og rede trådene ud, der er forviklinger nok i denne verden! Denne direkte linie til Gud må ikke ødelægges!

Vores intentioner med musikken må være helt rene. Vores måde at opnå det gode liv på, er en stadig kamp mod det onde. Vi kan bruge vores rytmiske musik i denne kamp – men vær på vagt. Rockseksualitet . . . Aggressiv, pumpende musik kontra guddommelig lovprisning?

Hvilken vej vælger vi at gå???